

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Legea pentru ajutorarea servitorilor și lucrătorilor de câmp.

Guvernul țării, ca reprezentant al statului, are între altele și acea îndatorire, să se îngrijască de bunăstarea și ajutorarea poporului în vreme de nevoie.

În țările mai înaintate ale Apusului s'a făcut mult în această privință, mai ales de când o parte a poporului, cunoscută sub numirea de »social-democrați«, cere tot mai cu înțelegere îmbunătățirea stării muncitorilor.

În țeara noastră încă s'au făcut legi anume pentru îngrijirea lucrătorilor dela fabricile industriale. Acuma se pare că a venit rindul a se face îngrijire și pentru muncitorii de câmp și pentru servitori.

Ministrul pentru agricultură, adevărat pentru treburile lucrului de câmp, în zilele trecute, a înaintat la dieta țării spre pertractare o lege, care are scopul bun a veni în ajutorul lucrătorilor și servitorilor bolnavi, sau ajunși la neputință.

Credem că va fi de folos, să cunoască și oamenii noștri cuprinsul acestei legi nouă, pentru-că atinge și interesele lor și pentru-că primirea legii de către dieta țării s'a întâmplat.

După această lege se înființează o Casă centrală pentru țara întreagă, cu scopul de a veni în ajutor membrilor sei.

Cine se poate face membru?

Membri ordinari pot fi: 1) toți acei lucrători de câmp, cari au certificate de lucruri;

2) servitorii aplicați la economie cu carte de serviciu;

3) ori-ce om, ce se ocupă cu lucru de câmp, dacă este mai bătrân de 14 ani și mai tânăr de 35 ani.

Inscrierea de membru o face numai cine voește, dar firește și ajutor numai acela poate primi, care s'a făcut membru și a plătit regulat taxele prescrise.

Ce taxe au să plătească membrii?

Fiecare membru plătește la înscriere o taxă de 2 cor.

Membrii ordinari sunt împărțiți în două clase, cei din clasa întâie plătesc pe săptămână 20 fileri, ear' pe an 10 coroane 40 fileri; ear' cei din clasa a doua plătesc pe săptămână 11 fil., adevărat pe an 5 cor. 72 fil.

Fiecare membru are la mână o cărticică, în care i-se adevărește plata făcută.

Inscrierile de membru și plătirile se fac la comitetul local, ce se va înființa în fiecare comună.

Ce ajutoare se dau membrilor? La întâmplare de o nenorocire, ce i-s'a întâmplat membrului, capătă îngrijire medicală (ți vine doctorul) și leacuri gratuite și peste aceasta ajutorul de 1 coroană pe zi, câtă vreme nu poate lucra. Acest ajutor se dă 60 de zile.

Dacă în aceste 60 de zile membrul nu se însănătoșează într-o atâta săptămână să poată vedea de lucru, de aci încolo capătă un ajutor de 10 coroane la lună, până la însănătoșare. Dacă membrul a murit în urma unei nenorociri, întâmplare la lucru, rămășițele sale primesc un ajutor de 400 coroane.

Membrul care a ajuns la 65 de ani, primește un ajutor de 140 coroane. Murind un membru, care a tăcut plățile sale 5 ani, rămășițele primesc un ajutor de 200 coroane, ear' dacă a plătit taxele în 10 ani, ajutorul va fi de 250 coroane, fără privire la aceea, că de ce moarte a murit.

Membrii cari plătesc la săptămână numai 11 fileri, au drept numai la jumătate din ajutoarele mai sus arătate.

Cari sunt venitele casei de ajutorare? a) Taxele membrilor arătate ma isus; b) proprietarii plătesc din a lor, pentru fiecare servitor aplicat la lucru de câmp cu cărticică de serviciu, câte 1 coroană 20 fileri la an; c) statul dă pentru fiecare an un ajutor de 100.000 coroane. După socotelile făcute aceste

isvoare de venit ajung pentru a plăti ajutoarele puse în vedere.

Cum se vor administra banii și treburile casei de ajutorare? Îngrijirea casei și a treburilor centrale se va face, sub controla organelor statului, prin o comisie de 12 membri, numiți de ministrul de agricultură, sub această comisie centrală stau comisiile locale înființate prin comune.

Comisia locală va fi de 12 membri, dintre cari 4 se aleg de reprezentanța comunală, 4 de către proprietarii, cari țin servitori, ear' 4 de către membrii din comună.

Lucrul ce se va face este bun și dacă are ceva scădere este aceea, că participarea nu este obligatoare, ci se lasă în voia celor interesați, cari adeseori nu au priceperea recerută.

Roada câmpurilor.

După dările de samă oficioase, starea holdelor e până la 10 Iunie n. următoarea:

În întâiele 10 zile a lui Iunie, mersul timpului a fost mai mult senin și uscat, deși n'au lipsit nici ploile locale, ba pe alocuarea au fost și furtuni și grindină.

Desvoltarea sămănăturilor a fost îndestulătoare, în parte bună, întrucât îndreptarea atât a celor de toamnă cât și de primăvară e bătătoare la ochi. Economii se plâng de lățirea ruginii și a pagubelor pricinuite de insecte stricacioase, dar' rugină a atacat mai numai foile grâului. Este și tăciune, dar' mai rar, paguba ce face e puțină.

Pe temeiul știrilor primite dela 1000 de raportori economici din toate părțile țării, oficiul central statistic a putut pregăti și o socoteală, că anume cam cât de bogată se crede că va fi roada câmpurilor estan. După aceste prețuri grâul va da în mijlociu de jugăr 6 și jumătate până la 7 măji metriche (anul trecut a fost mijlociul 7 măji), ear' întreagă producțiunea de grâu va fi 37 milioane măji m. (față de 38 și jumătate din anul trecut). Sécara va da 5 și jumătate măji de jugăr, față de 6 și jumătate de anul trecut, ear' de tot sécara va da 10 milioane m. m. față de 12 mil. din anul trecut.

Asemenea va fi orz și ovės câte cu 1 milion de măj metriche mai puțin ca anul trecut.

Privind îndeosebi dezvoltarea singuraticelor plante, ea este (la 10 Iunie):

Grânele de toamnă înspicate frumos, unele chiar înflorite între înprăgiurări destul de priincioase. Spicele aproape peste tot locul sunt mari și sănătoase. Dacă rugina, care a atacat mai mult foile, și timpul nu vor ataca mai rău grânele de aci încolo, apoi se nădăjduște o roadă mulțumitoare, deși peste tot mai slăbuță ca anul trecut.

Săcările de toamnă au suferit mai mult, pe alocurea în primăvară au fost arate și sămănite de nou, și gerul din Maiu le-a făcut tuturor stricăciuni. Deși raportorii laudă în cele mai multe locuri frumseța spicelor, totuși recolta e mai slabă atât pentru-că s'a sămănat mult mai puțină săcară cât și pentru-că cele sămănite nu stau așa bine ca alte-dăți. Ici-colea este rugină și în săcări.

Orzurile de toamnă se poate zice că sunt în stare bună, deși tăciunile păgubește pe aiurea spicele, ear' cele de primăvară, mai ales în părțile răsăritene a țerii, sunt rari și rămase înapoi. Ici-colea rugina le-a atacat și insectele stricăcioase le-au făcut rău. Spicele sunt destul de frumoșele, îndeosebi pe pusta Ungariei și în părțile de Miază-zi a țerii.

Ovșurile stau peste tot bine, ba pe aiurea, pe pustă, pe țermii Dunării, sunt foarte frumoșele. Pe pustă ovșul dă spic, în părțile răsăritene abia e de 10—20 cm. înalt. Numai ploaia de l'ar ajută.

Rapița pe pustă e în recoltare. A dat mijlociu ori chiar slab.

Cucuruzul în multe părți, îndeosebi în cele răsăritene, a cam rămas înapoi în dezvoltare, în alte părți merge până la mijlociu.

Gruppilele sunt mulțumitoare; legumele

s'au îndreptat; tutunul e mulțumitor; napii de zahar s'au inciripat și ei, că fuseseră slabi; napii de nutreț mijlocii; luțerna și trifoiul mulțumitoare; fēnațele dau de mijloc; viile au scăpat de suferințele gerului și rodesc frumos, deși peste tot mai puțin ca anul trecut; poamele slabe, cad de pe pomi stricate, nimicite de insecte și vreme nepriincioasă.

AGRICULTURA

Ingrășeminte verzi.

Este un fel de ingrășare a pământului, de care plugarii nostri nu fac de loc întrebuintare. Acel mod de ingrășare sau gunoie se face cu ajutorul unor plante, ce trebuie puse sub brazdă în stare verde, până n'au înflorit, de unde își au numirea de ingrășăminte verzi.

Sunt forte puțini la număr plugarii, ce-și rēsbesc an de an toate locurile de arat și de iarbă cu gunoiul. Cei mai mulți n'au de unde se dee gunoiu de ajuns decât la o parte a moșiei. Alții nu gunoesc unele locuri cu zecile de ani, și ear' alții nu 'și-au gunoit unele locuri, poate nici când. Și aceasta din pricina lipsei de guoiu, din pricina depărtării, sau doară pentru-că cutare loc este dela fire astfel așezat, încât ducerea gunoiului pe el, este cu neputință, cel mult dacă i-ar pune ciurda sau turma de oi pe el.

În astfel de împregiurări, cu deosebire ingrășemintele verzi fac un serviciu foarte prețios; dar' ele se pot întrebuinta cu mare folos în ori-ce locuri.

Sunt anumite plante, ce cresc repede, producând rădēcini, cotoare și frunze multe, fără a stoarce însă puterea pământului. Și aceasta vine de acolo, că plantele își trag hrana nu numai din pământ prin rădēcini, ci și din aer prin frunzele și cotoarele lor.

Deci în ogorul sērac se sămăne: *lupin, mazărice, mazăre, bob, hrișcă, rapiță, trifoiu roșu, ș. a.* Aceste înainte de înflorire se culcă la pământ și, arându-se, ajung sub brazdă. Fiind fragede ele putrezesc îngrabă și ingrășe pământul.

Despre plantele verzi, întrupate cu chipul acesta pământului, se susține cu tărie, că putrezesc mult mai îngrabă decât gunoiul de grajd, dau un humus (ingrășământ) de mare preț, și că prin acesta părțile mineralice ale pământului încă devin mai iute în stare potrivită de a fi întrebuintate de plantele sămănite în locul astfel ingrășat.

La toată întēmplarea trebuie să începem și noi a face încercări cu modul acesta de ingrășare. Cu cât mai îngrabă, cu atât mai bine.

ROMUL SIMU

MESERII

Avis meseriașilor.

Dela ministrul de honvezi este scris concurs pentru furnisare de 12.000 părechi de boconci și 11.000 părechi de păpuci ușori pe seama honvezimii.

FOIȚĂ

LA SCALDĂ

Avea ceva pēreul,
Ceva prin gând avea,
Căci dulcea lui cântare
Prea tainic rēsuna:
Vēzuse el, vicleanul,
La umbra de arin,
O mândră copiliță
Ca floarea cea de crin.

Vēzuse el o dulce
Și gingașe făptură,
Care robește inimi
Și mințile le fură.
Privirea ei e visul
A două viorele,
Când soarele se scaldă
În roua de pe ele.

Trupșorul ei e fraged,
Ea singură zimbește,
Când desbrăcându-și haina,
În apă se privește.
În jur de sine-aruncă
Privirea pe furis,
Și tremură de teamă
Că-i cineva 'n tufis.

Pēreul cânta vesel
A dragostei cântare
Și mi, de pāserele
Rēspond din depărtare.
Se leagănă 'n tăcere
Tot codrul înflorit
Și tot pământul pare
De dragoste robit.

Cu fața 'mbujorată
De-a dorului vāpae,
Pāșește mai aproape
Copila cea bălae.
Privește lung pēreul
Și-l află vorbăreț,
Și cât de dulce cântă,
Și cât e de glumeț!

S'așază lângă dînsul
Și tremură de dor,
Ear' el sēlbatec sare
Stropind'o pe picior.
Ea rîde și se sbate
Și 'n gând îl îndrăgește
Și visătoare-ascultă
Ce dînsul îi șoptește:

»O, ce mai stai pe gânduri?
Ți-am spus că ești frumoasă!
Și-mi ești atât de dragă,
Tu dulcea mea fricoasă!
Te temi doară de mine?
Ahl ce copilă ești!
Nu vezi tu cum natura
Te 'ndeamnă să iubești?...«

Se leagănă 'n tăcere
Tot codrul înflorit
Și tot pământul pare
De dragoste robit.
Invinsă de iubire,
Ea mănile-și întinde
Și surizēnd prin valuri,
Pe după gât îl prinde.

Furnisarea e să se facă din partea *industriilor mici*.

Se vor plăti cu 9 cor. 70 bani părechea de boconci și 8 cor. 32 bani părechea de păpuși.

Marfa trebuie trimisă până la sfârșitul lui Martie 1901 la direcția magazinului honvezesc de montagi din Budapesta.

Ofertele în scris sunt a se trimite camerei comerciale în al cărei district locuiesc oferentii, cel mult până la 1 Iulie st. n.

INSOTIRI, TOVĂRAȘII

II.

Magazinele de bucate ca însoțiri comerciale.

(Urmare.)

a) Organizația internă.

Este de sine înțeles, că fiecare proprietar are dreptul și doar' datorința să-și chivernisească propria lui avere.

Dat fiind, că la magazinele de bucate, ca la ori-ce tovărășii, proprietari sunt toți tovarășii, ar urma, că toți tovarășii să chivernisească direct și împreună averea tovarășiei. Lucrul acesta însă este peste puțință. De aceea încă dela începutul vieții întovărășite, membrii tovarășiiilor și-au ales din sinul lor doi sau mai mulți bărbați vrednici de toată încrederea, în scopul ca aceștia să conducă trebile tovarășiei,

In șoapte dulci și blânde
Lubire și-au jurat
Și-a dragostei cântare
Prin codrii-a răsunat....
Și mai răsună încă
In toiul verii calde
Când mândra copilă
Se duce să se scalde.

MARIA CIOBAN

N e b u n i i.

Eată câteva date interesante din istoria celor mai jalnici bolnavi din lume, a *nebulilor*. Odinioară nebunii erau mașter de tot tractați, azi însă de ei se gândesc mulți oameni luminați, cum ar putea să le facă mai bine.

Din privilegiul expoziției din Paris, e vorbă să se țină chiar un congres a toată lumea, asupra nebuniei, la care vor fi de față trimișii tuturor școalelor de nebuni de pe glob. În vederea acestui congres o sub-

se înțelege după anumite legi (regule) statorite în adunările lor a tuturor.

Bărbații aleși ca să conducă nemijlocit trebile tovarășiei formează *direcțiunea tovarășiei*.

Pentru controlarea (cercetarea) mersului lucrărilor săvârșite de direcțiune să aleg alți tovarășii, care formează *comitetul de supraveghiere*.

Atât direcțiunea cât și comitetul de supraveghiere sunt îndatorați a-și da seama despre lucrările lor înaintea adunării generale, adunarea tuturor tovarășilor.

Cercul de activitate (lucrare) atât al direcțiunii cât și al comitetului de supraveghiere să hotărăște mai amănunțit prin statutele tovarășiei.

Direcțiunea, formată d. e. din 4—6 membri își alege președinte, ori și un vice-președinte, notar etc. Alege apoi pe funcționarii (slujbașii) tovarășiei, care pot fi și din membrii direcțiunii. La magazinele de bucate este neapărat de lipsă să se aleagă ca funcționari: Directorul (președintele), magazinerul, cassarul, notar-comptabilul și controlorul. După împrejurări funcțiile acestea se pot contrage d. e. director și președinte tot unul, comptabil și magaziner asemenea tot unu, etc. Lucrările ce au să le facă slujbașii se pot hotări și în statute, dar' e bine dacă amănunțit să arată în un regulament special intern (pentru trebile dinlăuntru ale însoțirii.)

Pentru-ca direcțiunea să poată

comisiune a consiliului general al Senei fusese însărcinată să facă cercetări asupra stării nebunilor în Europa și în lumea întreagă.

Cugetători, moraliști, oameni de legi și medici, ca membri ai acelei comisii, au făcut luminoase cercetări mergând înșiși în toate țările și cercetând casele de nebuni și felurile cum sunt ei îngrijiți.

Îngrijirile de azi ale Francezilor pentru nebuni, își au înaintașele lor. La 1870 guvernul francez a desbătut o lege pentru îngrijirea nebunilor. Spriginind legea, Gambetta zicea că nebunia pare să fie boala veacului nostru. Dela 1861 până la 1869 numărul nebunilor crescuse în Franca cu 8.261.

Mult timp, în vremile de demult, scrie Esquirol, nu s'a știut ce deveneau nebunii; în adevăr, un mare număr dintre dēnșii pierau. Cei furioși erau închiși în celule (căsuții), alții la mănăstiri, ori erau arși ca »vrăjitori« sau ca stăpâniți de duhul rău. Cei mai liniștiți erau lăsați pe drumuri ca obiect de batjocură a concetățenilor lor. A venit în fine Pinel, care s'a luptat contra judecății greșite a vremurilor sale și a făcut

funcționa, pe lângă aceea că e aleasă de către funcționari (în anul prim și apoi de către adunarea generală) este de lipsă ca membrii aleși să fie înștiințați la tribunal, pentru a fi scriși în registrul firmelor comerciale. Cu privilegiul acestei înștiințări membrii direcțiunii trebuie să-și legalizeze subscrierile sau direct la tribunal sau prin notarul public.

Asta o cere legea comercială prin §-ul 184.

Tot la tribunal trebuie să se înștiințeze, că cine și cum are drept să subscrie firma tovarășiei.

Îndeosebi direcțiunea are datorința:

- Să reprezinte tovarășia față de judecători și față de alte persoane;
- să hotărăscă primirea ori scoaterea membrilor;
- să hotărăscă asupra întratelor și eșitelor (în cassă și magazin);
- să hotărăscă încuviințarea împrumuturilor și să îngrijească de încassarea acelorora.

Îndeosebi direcțiunea are să îngrijească direct prin membrii ei sau prin funcționari:

- Să grijească să se ție întru toate rēnduelile legii comerciale referitoare la întovărășiri (§§. 223—257 art. de lege 37 din 1875);
- să înștiințeze fără amănare tribunalului ori-ce schimbare în membrii direcțiunii. La înștiințare trebuie să se alătore și copia procesului verbal din adunarea în care s'au ales membrii noi;

să fie cunoscuți ca niște nenorociți *bolnavi*, bolnavi de cei mai jalnici.

În timpurile noastre toate acestea s'au schimbat. Nenorociții nebuni nu mai sunt primiți nicăiri ca ceva oameni răi, dușmani. Ei sunt azi scutiți în contra rēutății publice și a disprețului barbar.

Din acest punct de vedere binefăcător s'a născut și pornirea de care vorbim cu congresul asupra acestei teribile boale sufletești și trupesti.

De altfel, nu numai în Franca, ci și în celelalte state europene se fac mereu cercetări. Facultatea din Londra a făcut prin învățării sei călătorii în Europa, avēnd acest scop.

Germania, de-asemenea, a înființat un adevărat serviciu de informațiune.

Din punctul de vedere a îngrijirii celei mai bune pentru nebuni, Anglia e cea dintâi între instituțiunile europene. Ea are un serviciu central la care se adaugă toate siliințele iubirii de oameni, ca să facă bine sērmanilor smintțiți.

În Scoția și în Anglia se află lucrătoare în cari sunt puși sub pază potrivit, nebunii

c) când se face vre-o schimbare în statute se o înștiințeze tribunalului, dimpreună cu procesul verbal al adunării;

d) se poarte în rânduială lista membrilor;

e) se supravegheze socotelile (contabilitatea) și magazinul. Să publice bilanțul etc.

(Va urma)

V. C. OSVADA

„Insoțire pentru valorisarea laptelui în Seliște“.

Despre o nouă și vrednică ispravă a fruntașilor din Seliște ne vine știre.

În ziua întâi a Rosaliilor dl Petru Drăghici în conțelegere cu alți fruntași ai comunei Seliște, a conchemat pe locuitorii acesteia la o consfătuire despre pornirea unor lucrări nouă în comună.

Conferența s'a întrunit și și-a ales 2 notari, pe d-nii Ioan Chirca și D. A. Mosora.

După acestea dl Drăghici arată în o vorbire mai lungă, că economia de vite fiind ocupațiunea principală a locuitorilor din această comună, scopul conferenței de azi ar fi de a afla chipurile prin cari s'ar putea, ca această economie să o ridice la o stare mai înfloritoare. Să se caute mijloacele, ca vitele și *productele lor* să aibă mai mare preț. Dacă aceste mijloace s'ar afla, am ajunge ca și economia de câmp să o ridicăm.

D-sa e de părere, că aceasta s'ar putea ajunge prin înființarea unei *tovărășii (reuniuni)* pentru valorisarea laptelui, în formă, ca din el să se scoată unt. Că aceasta ne-ar duce la bun sfârșit, ne este dovadă tovărășia de acest soi înființată de Sași în comuna Cristian (l. Sibii). Acestia în anul trecut au

cari pot munci și pe cari munca i-ar putea ajuta cu tolos să-și redobândească mintea. Lucrul lor de căpetenie e însă, răspândirea nebunilor pe la rudele sau prietenii lor, sau încă la case particulare cari se însărcinează să le dea îngrijirile potrivite.

Uneori știința îngrijirii acestor bolnavi a mers foarte departe cu încercările sale. Care n'a fost înmărmurirea publicului, când în Anglia s'a vestit, că cu nebunii se face o nouă încercare, aceea a „*porților deschise*“: de a le da adecă drumul și lor în lume, ca zăvoarele porților să nu le mărească suferințele! Să se lase nebunii, unii bine înțeleși, în libertate, ce rătăcire își ziceau oamenii. Aproape să fie ținuți ca ieșiți din minți înșiși încercătorii.

Cu toate acestea sfârșiturile ajunse au întrecut toate prevederile. Nu s'a întâmplat nici un rău, nici o catastrofă. S'a văzut din contră în mod statornic că furia nebunilor creștea împreună cu pedecile puse libertății lor.

Li-s'au deschis porțile și ei s'au grăbit să plece, dar' s'au reîntors înapoi!

Proba aceasta a luat o întindere mare

înființat o fabrică de unt. La această fabrică se primește zilnic ori-și-ce măsură de lapte de vacă cu prețul de 10 bani litrul. Deoarece în această comună locuitorii se îndeletniceau până aci mai mult cu prăsierea de bivolițe, decât de vaci, și fiindcă laptele de bivolițe nu este priincios fabricării de unt, din lipsa de lapte de vacă această fabrică a lucrat la început mai multe luni cu perderi. Dar' în acest timp locuitorii sași vândând cât folos și veniți le aduce lor această fabrică, au început a-și vinde bivolițele și a-și cumpăra cu prețuri mari vaci de soiurile cele mai bune.

Azi se poate vedea, că pe când această fabrică la început lucra zilnic numai până la maximul de 200 litre, azi lucră cu 1200—1400 litre, și suma acestora se va ridica zilnic, deoarece-ce untul este unul dintre cele mai căutate produse.

Provoacă deci pe cei de față a se pronunța, că oare această idee putea-s'ar preface și în comuna aceasta în faptă, și că oare afla-s'ar spriginitori îndeajuns, ca astfel să fie cu putință, ca în timpul cel mai scurt o tovărășie de soiul acesteia să se întemeieze?

Dl *Dumitru Lăpădat* recomandă cu toată căldura întruparea acestei idei salutare, care numai bine și folos are să aducă locuitorilor acestei comune și propune, ca să se aleagă din sinul conferenței un comitet din 15 persoane, care să studieze chestia mai detaliat, să compună un plan de statute pe cari să le aducă înainte unei nouă consfătuiri.

Cei de față, fără alte desbateri, căci lucrul e frumos și bine plănuit, încât nu mai ai ce discuta asupra-lui, decât să te bucuri și să-l primești, au ales comitetul.

Acest comitet a doua zi s'a și pus pe lucru, și e nădejde, că în timpul cel mai scurt insoțirea plănuită va fi realizată. Și prin aceasta sfințenia zilei „Pogorirea Duhului Sfânt“, cred că a fost în cel mai creștinesc

mai cu seamă în Germania. Nebunii erau nainte păziți cu cea mai mare asprime în Prusia. Dar' azi nouăle asiluri din Alschersbitz nu mai au nevoie de ziduri încunjurătoare, nici de porți încuiate! Același lucru se face la Tcharass în Saxonia, la Gubersee în Bavaria, la Wuhizarten, în apropiere de Berlin.

Svedia, Norvegia și chiar America au intrat în această mișcare de ușurare pentru nebuni. Satul-asil din Kankee (în America), e azi o minune în felul seu. El se află la o depărtare de 56 mile de Chigago, și e de sigur cel mai desevirșit în Statele-Unite. El cuprinde 128 hectare de teren. Alături de spitalul propriu zis, în care sunt ținuți numai cei rău-rău nebuni, și bolnavii în observațiune, se află un întreg sat străbătut de două mari bulevarde plantate cu arbori și întretăietate de mai multe alee.

Satul e sămănat cu case cu totul despărțite, felurind cu totul unele de altele și având în față grădini cu flori. Nimic nu arată că aci ar fi o casă de nebuni și un spital. Nebunii surprinși, încântați, se pun pe lucru, fiecare face ce-i place, și porțile stau

mod sigilată de către locuitorii comunei Seliște.

Eată, totodată chipul cel-mai creștinesc de a ne sërba sfintele sərbătorii M.

CE E NOU ÎN LUMEA MARE?

Flacăra războiului pretutindenea.

— În China gluma se îngroașe. În zilele din urmă resculații chinezi, spriginiiți de Impărăteasa și chiar de armată, au dat foc asupra corăbiilor europene, care respunzând și ele cu foc, au zdrobit și cuprins forțurile chineze de pe țărmi, apoi trecând pe uscat i-au alungat pe resculați și acum sunt sub zidirile capitalei Chinei, Peking. Impărăteasa chineză a fugit în launtrul împărăției, împăratul se spune că a murit săptămâna asta (ori a fost omorît pentru-ca era de alte păreri ca bătrâna împărăteasă), și acum bătrâna nuștie ce să facă, ca să stinginească răul.

Mulți chinezi au căzuți uciși în ciocnirile cu europenii.

Impărăția noastră are și ea o corabie de războiu în apele Chinei, soldații austriaci au pășit pe țărmi și în lupte cu chinezii s'au purtat foarte brav.

— *Burii* tot mai stau pe gânduri ce să facă, Generalul Roberts (englez) a provocat pe Botha capul armatei bure, ca pentru încungurarea vërsării zădanice de sânge, să se deie învins. Botha a cerut 12 zile armistițiu (pace) pentru a pregăti lucrurile, dar' la asta Roberts nu s'a învoit.

— În capitala *Bulgariei* earăși s'au pus țeranii în mișcare de revoluție, de darea ce s'a urcat pe ei în chip de dijmă. În o luptă dintre țerani cu soldații, au căzut doi oficeri și 70 de țerani. Guvernul bulgar e îngrozit,

deschise. Nici-odată nu s'a întâmplat vre-o fugă din sat, ci numai vindecări minunate.

Astfel simțământul de dreptate, de respect pentru persoana omenească și de milă adâncă pentru cea mai crudă dintre nenorociri, înlocuesc pretutindeni în Europa vechile feluri de închidere, de reduțiune, de anihilațiune din cale afară. Astăzi nu se mai caută ca nebunii să fie închiși, ci să fie supuși tratamentului ca bolnavi cari trebuie îngrijiiți anume. Se cearcă a li-se reda earăși închipuirea bună de lume, a-le aduce prin îngrijire blândă, sănătatea sdruncinată a minții și a trupului, și se nădăjdueste mult dela marele sfat al învățaților ce se vor întruni în Paris. Poate vor îndrepta lumea pe o cale nouă, mai blândă, mai moale, în îngrijirea acestor jalnici bolnavi.

Măhnire.

I

Istoria aceasta are două părți. Partea întâia am fi putut să nu o mai povestim. Cu toate acestea o povestim, pentru-că din ea

Correspondență economică.

Brad, la 12 Iunie.

De vre-o 6 zile în părțile noastre avem timp frumos. Sămănăturile peste tot sunt frumoase.

Grâul, ce în primăvară apăruse rar, în urma ploilor s'a îndesat binișor și sunt nădejdi de o recoltă bună.

Cucuruzul, tânjise puțin de ploi, dar timpul călduros din zilele din urmă i-a priit mult. Săpatul întâi e pe gata. Săpătura e grea din pricina multelor ploii, de aceea săpătorii se plătesc bine, 50 cr. la zi și de mâncare.

Ierburile, sunt frumoase, fân va fi mult.

Recolta poamelor, cari sunt un izvor de frunte de venit în aceste părți, va fi foarte slabă. Prunele în urma gerului au picat toate, nu vor fi nici de mâncare. Au rămas însă mere, per și nuci.

Desvoltarea bucatelor luând un curs favorabil, prețul bucatelor stă locului. Cucuruzul a rămas fix în preț, 1 fl. 40 cr. la măsura de 30 litre, ear' grâul 1 fl. 60 cr. Ovėsul 70—80 cr.

Vitele sunt ieftine, cum nu au fost de mulți ani.

Lipsa dintre oameni e foarte mare, și chiar de acea meseriașilor și comercianților le merge rău.

Dacă nu are pe ce să facă bani țeranul, treburile negoțului încă trebuie să suture.

Ca un lucru îmbucurător trebuie să semnalez: *plantarea multor pruni din partea țeranilor noștri*, care în această primăvară s'a făcut pe o scară întinsă în deosebite comune. Prețul ridicat al prunelor din toamna anului 1899 a făcut pe mulți țerani să-și zică: totuși e mai bine a planta colinele și dealurile cu pruni, decât a le săpa pentru cucuruz ori grâu, din a căror recoltă nici lucrul nu se plătește. Relativ la plantarea prunilor dacă

veți face cunoștință cu persoanele din istorioară.

Eram la țară într'un castel. Stăpânii nu erau acolo; plecaseră pentru câteva zile. Veni o doamnă, văduva unui tăbăcar dintr'un orașel vecin, care avea cu ea un câne. Venise să facă un împrumut pe ipotecă și adusesse toate actele. O sfătuirăm să le puie într'un plic și să le trimită proprietarului castelului.

Ea ascultă cu luare aminte, puse mâna pe condeiu, se oprî, și ne rugă să-i mai spunem odată adresa, dar' mai încet.

Li spuserăm și scrise: »Dămnului«... Dar' se întrerupse, căci nu știa cum să-și scrie numele, deoarece-ce era un nume greu.

Oftă și zise:

— Eu sunt o biată femeie; cum să scriu eu atâtea vorbe?...

Cănele sta culcat pe scânduri și asculta, dar' miria, nu era mulțumit. Și avea dreptate; el plecase să se plimbe, să mai petreacă, și nu-i dădea nimeni barem un covoraș ca să se odihnească mai pe moale.

Cărn cum era și gras era tare urît; ear' de miriit, miria mereu.

ar fi ceva de observat e: să se planteze pruni bistriși și galbeni. Fructele acestor pruni sunt foarte căutate, și vinarsul ce se pregătește din ele nu numai că e mai gustos, dar' e și mai tare. Pe când prunele așa numite roșii și ursești, sunt ieftine și vinarsul produs din ele e slab și fără gust.

Nu mai puțin se recomandă plantarea nucilor, precum și nobilitarea merilor.

Le scriu aceste acum, ca în decursul verii ori în toamnă cu ocaziunea ținerii departământului Asociațiunii, fie prin disertațiuni, fie pe alte căi să se atragă luarea aminte a poporului asupra unui mare izvor de venit pentru el.

Zarandul nu e pentru cultivarea bucatelor, decât în măsură mică. *E însă de minune potrivit pentru cultura pomelului.*

Să facem tot ce se poate, pentru-ca poporul să fie luminat în această privință.

La revedere.

Corresp.

Programul

cursului de stupărit și pomărit ce se va ținea în Cugăr pe timpul din 24 Iunie până în 7 Iulie a. c.

(Urmare și fine).

Duminică 1 Iulie. După serviciul divin repețiri peste cele percurse până acum.

Luni 2. Prelegeri teoretice și practice din pomărit. Pomăritul din punct de vedere estetic bun și folositor. Formarea și îngrijirea școalelor de pomi. Toate modurile de altoire și tratarea altoilor până la dezvoltare deplină. Morburile și inimicii pomilor.

Cunoașterea felurilor soiuri de poame și aclimatizarea lor pentru deosebite ținuturi. Însămănțarea comerțului de poame.

Marti 3. Cultivarea viței de vie după toate modurile cunoscute până acum. Seara excursiune la fabrica de fer din loc.

— Nu vă fie frică, zise doamna, că nu mușcă; lasă că n'are dinți, dar' e și bun, îl am așa de demult, încât păr'că ar face parte din familie. Am niște nepoți; ei îi strică caracterul, se joacă cu păpușele de-a nunta, și îl pun pe el să facă pe primarul. Lucrul acesta îl obosește, bietul câne, căci e bătrân, și îl face arțăgos.

Sfârși de scris adresa și plecă cu cănele la subțioară.

Aceasta e partea întâia a istorioarei, partea pe care am fi putut-o lăsa de-o parte.

II.

Cănele murî. Aici începe partea a doua. Ne întorsesem în oraș și stam într'un oțel în fața casei doamnei cu cănele. Ferestrele noastre dădeau în curtea locuinței doamnei, care era împărțită în două prin niște uluci. De o parte se aflau piei și alte materiale pentru tăbăcărie, ear' de alta era o grădiniță în care umblau și alergau de colo până colo niște copii: nepoții și nepoatele doamnei.

Îngropaseră pe bietul câne; îi făcuseră un mormânt frumos, îi puseseră împrejur

Mercuri 4. Excursiune pe câmp pentru a cunoaște felurilele plante din cari albinele își culeg produsele lor. Vinătoare de stupi prin păduri.

Joi 5. Culesul de miere și ceară. Stoarcerea mierei și cerei prin anumite mașini și pregătirea lor pentru comerț.

Vineri 6. Așezarea stupilor pentru iernat. Transportarea lor în depărtări mici și mari. Reflecțiuni generale despre îngrijirea stupilor preste an.

Sâmbătă 7. Ascultarea serviciului divin. Recapitulății preste întreg materialul parcurs. După amiază ședința festivă, estradarea atestatelor și încheierea cursului. Seara petrecere.

Observare. Fiind timp nefavorit încât lecțiile practice nu se vor putea tracta cu deplin succes, cursul se va prolunga până în 12 Iulie

Ioan Muntean

ȘTIRI DE TOT FELUL

I. P. S. S. Metropolitul Ioan Meșianu a făcut în 17 l. c. vizațiune canonică în frunțașă comună *Rășinari*. I-s'a făcut primire frumoasă și poporul s'a bucurat de înaltul oaspe.

Furtuni. Săptămâna trecută au fost mari furtuni în mai multe ținuturi din Bihor, cari au făcut pagube mari în sămănături. Mai ales din Săliște și Meziad se raportează despre uriașe furtuni. În Săliște (în Bihor) a bătut Mercuri grindină în mărimea nucilor, *nimicind toate sămănăturile și pometurile.* În Meziad pe timpul furtunii fulgerul a ucis un om.

Dare ștearsă. Încă la începutul anului ministrul de finanțe a primit dela dietă impuțernicire să șteargă sumele de dare cari

spărturi de farfurii, ear' în mijloc o sticlă ciognită își ridică gâtul cătră cer.

După-ce isprăviră ceremonia funebră, începură a juca împrejurul mormântului. Un băiat, de vre-o șapte ani, mai practic de felul lui, zise că ar fi bine să facă o expoziție cu mormântul cel minunat, să-l arate și copiilor din vecinătate. Prețul intrării să fie un nasture de pantaloni. Toți băieții vor avea câte un nasture de pantaloni și mulți vor mai da încă câte unul pentru vre-o fată și astfel vor strînge o grămadă de nasturi.

Planul era minunat. Toți se învoiră și porniră să dea de veste prin prejur.

Și copii de pe strada aceea și chiar de prin alte strade, dădură năvală. Fiecare dădu câte un nasture. În ziua aceea mulți ștregari de copii se duseră acasă fără nasturi (bumbi) la pantaloni, ținându-i cu mâna ori cu câte-o cozondroacă, dar' ei văzuseră mormântul cănelui.

Lângă poartă sta o fetiță îmbrăcată în zdrențe. Ea n'avea nasture și știa că nici n'are de unde căpeta. Stătî acolo tristă până-ce văzură toți copii mormântul și se duseră.

nu se mai pot încasa. Pe temeiul acestei imputerniciri slujbași ai ministerului de finanțe au plecat între alții la Lugoj, ca să adune datele de lipsă și să facă ministrului raport în cauză. Numai în Torontal și Caraș-Severin se va șterge nu mai puțin decât $1\frac{1}{2}$ milion de floreni. Pe aiurea asemenea.

Membrii casinei române din Orăștie sunt poftiți la adunarea gen. de constituire ce se va ținea Duminică (în 24 Iunie n.) după amiază la 3 ore în localul casinei.

Comitetul „Reuniunii Economice” ține ședință azi Sâmbătă în 23 Iunie n. d. a. la orele 2.

Proces politic la Deva. Pe ziua de 26 Iunie e pusă pertractarea de nou a procesului celor 3 tineri universitari, dnii *I. Scurtu, Novacovici și Steer*, osândiți de judecătoria din Baia-de-Criș pentru-că au depus cunună la mormântul eroului național Iancu și l-au preamărit prin vorbiri. Procesul se va pertracta de astă-dată înaintea tribunalului din Deva și tinerii vor fi apărați de tinărul și inimosul avocat *Dr. Aurel Vlad*.

Dr. Ioan Margita, absolvent de drepturi la universitatea din Cluj, a făcut la acea universitate în 20 Iun. cu frumos succes ultimul rigoros, și azi, Sâmbătă în 23 Iunie sau Luni, se promovează la *Dr.* în drepturi.

Felicităm pe dr. Margita, compatriot al nostru din comuna Beriiu (lângă Orăștie).

Tirgul din Săliște. Despre tirgul de țară al opidului Săliște, ținut în 11 și 12 l. c. ni-se trimit următoarele date: S'au mînat la tirg 4000 vite cornute, 450 cai, 2.100 oi, 130 rimători. S'au vîndut vaci 402; boi 291; junci 130; juninci 63; viței sub 1 an 221; la-

Atunci se așază jos, își duse mânușițele la ochi și începî să plîngă cu hohote. Numai ea nu putuse vedea mormântul cănelui. Și mîhnirea ei era tot atât de mare cît ori-ce mîhnire pe care ai încerca-o la altă vîrstă.

Noi vîzuserăm tot dela fereastră, și, zeu, cînd te uiți așa, de sus, la mîhnirile altora, și chiar la ale tale, îți vine să zîmbești.

Andersen.

Copiii împăratului Germaniei, lipsiți. Interesantă întîmplare a avut loc zilele trecute la o menagerie din Berlin.

La cassa menageriei veniră trei domnișori de vîrstă deosebită însoțiți de un domn mai în vîrstă, și unul din ei întinzînd o marcă cassarului îi zise:

— Mă rog trei bilete întregi și unul de jumătate.

— Alteță împărătească, răspuse cassarul cu toată cinstea — nu ajunge.

Cei trei principii, fiii împăratului Wilhelm, se uitară zăpăciți unul la altul. N'aveau alți bani.

— Mă rog, alteță, voi întregi eu ce nu ajunge, — răspuse domnul mai bătrîn ca ei, adecă crescîtroul lor. Și le-a ajutat. Altfel copiii de împărat cu câți bani aveau, erau pe-aci se nu poată intra să vadă frumoasele animale sîlbatece de nou aduse din câmpii pustii. De altfel interesant semn de cruțare în familia împăratului german.

olată 1107 vite cornute; apoi cai 216; oi 1690; rimători 95. Timpul a fost favorabil, dar' cumpărători puțini, din motiv că a fost toial lucrului cu sapa cucuruzului și 'n parte coasa fînului. Prețurile au fost mijlocii.

Dr. Victor Tordășianu, oficial exactor la Consistoriul din Sibiu, a fost în ședința plenară dela 18 Iunie n. a consistorului, ales de referent pentru o parte a atacurilor epistropoști consistoriale.

Leasă de vite ucise de trăsnet. Intre munții din apropiere de Puiu, trăsnetul a lovit săptămîna trecută un grup de 14 vite ce pășteau împreună, și și pe păstor, care s'a făcut rău de moarte, poate a și murit până acum.

Ear' în comuna Petros, tot zilele astea a lovit trăsnetul 6 vaci. Păstorul a scăpat însă numai cu o spaimă zdravănă.

Mama M. S. Regelui Carol al României se vestește că e greu bolnavă în Sigmaringen.

Stupărit și pomărit. Ministrul de instrucțiune al României a hotărît să trimită în vara asta 32 învățători din țară, la noi în Transilvania, a studia stupăritul și pomăritul cum pe aici se practică.

O parte a celor trimiși vor cerceta cursul de stupărit al dlui inv. Muntean din Cujur.

Dr. George Perian, ales și întărit paroch în Vorța (tractul Iliei) a fost chirotonit întru preot în 19 Iunie n. la Sibiu. Dorim noroc și mulțumire în noua carieră.

Timbrul pentru anunțuri de 30 cr. și 6 cr. pentru călindare, cu începutul zilei de 1 Iulie nu se va mai plăti Călindarele, ce se vor tipări în anul acesta pentru anul viitor 1901 se pot pune în vînzare și fără timbru. (Pîn'acum de ori-ce anunț, cît de mic, se plătea 30 cr. finanție și de un călindar 6 cr.)

Caii din patria noastră au ajuns la mare trecere în urma resboiului cu Buri. S'au cumpărat din Ungaria în ăstan 10.000 cai cu vre-o 8 milioane coroane, fiindcă s'au găsit aici buni cai de călărit.

Un milion de vaci și 5 milioane boi și mai mulți oameni s'au înecat în zilele astea în Argentina (America) în un potop de apă ce s'a descărcat mai multe zile asupra provinciei.

Munții din împrejurimile orașului Cămpulung sunt acoperiți de zăpadă groasă de două palme, spune „Amicul Agric.” dela 14 Iunie n.

Luptă de corăbii sub mare. În săptămîna trecută marina Statelor-Unite americane a făcut manevră pe mare, folosind și astfel de torpede (corăbii ce fug nevăzute pe sub apă), de cari sunt deja în folosință în marina americană, avînd de scop a se apropia nevăzute de corabia inimică și a o sparge pe din jos.

O corabie veche, netrebnică, era slobozită pe mare, ear' torpedul cu numele „Holland” avea să se apropie nevăzut de ea, s'o

spargă și s'o facă să se scufunde. De pe punțile altor corăbii mulțime de lume aleasă, ministri, secretari de stat, generali, priviau manevra. Corabia „Holland” numai a fluerat una, și îndată a tost sub apă, așa că numai de pe steagul ce-și atîrnase pe o rudă înaltă se putea vedea că încotro e. Cînd a ajuns în apropiere de corabia „inimică”, răsăria din apă, descărca torpedul (pușcătura cu care se spargă pe cea contrară) și pieria îndată earăși sub valuri. Așa de repede mergea această eșire la suprafață pentru pușcare, că abia ținea 20 secunde (cât numeri 20) și eară n'o mai vedeai. De cinci ori primejdiioasa corabie și-a făcut manevra, care a reușit strălucit.

Politica în religie. E cunoscut că o parte a Nemților catolici austriaci, dorind o apropiere națională tot mai mare de Nemții Germaniei cari sunt mai toți potestați reformați, au pornit anii trecuți mișcări mari de a o rupe cu catolismul puternic între Nemți austriaci și a trece la reformațiune, spre a fi și în acest punct mai una cu trații din Germania.

Acum același lucru au început să-l facă *Cehii* vienezi: Ei încă fiind catolici, au început mișcare de trecere dela catolicism la confesiunea ortodoxă orientală, pentru a fi și în religione mai apropiați de marea semîntie slavă, de Ruși îndeosebi, cari sunt ortodocși.

Venitele căilor ferate ungare în luna lui Maiu au fost ăstan frumoase: 14 milioane cor. adecă cu 1,000,000 (un milion) cor. mai mare ca în aceeași lună a anului trecut.

Evreilor din România. le merge cam rău. Fiind anul trecut slab n'au putut face „gșefuri” bune pe ședere și au cam sărăcit. Acum pleacă cu sutele peste hotare (remii cu sutele de mii). Acum întro zi au tost prinși în București 23 Evrei vagabondînd pe strade fără lucru, capatâi. Au fost duși îndată la poliție unde i-au fotografat pe toți împreună, apoi li s'a dat calea peste granițe.

Roadă țarinelor din Asia-Mică se vestește că e foarte bună, în urma îndreptării vremii. Se socotește că venitul va întrece cu 30% pe acel din anul trecut.

Marile vîrsări de ape la Buenos-Ayres au pricinuit stricăciuni însemnate în partea de Sud a provinciei. Douăsprezece milioane de hectare sunt sub apă!

Bogăția subsolului român. Dr. inginer C. Alimăneșteanu, directorul industriei și comerțului în România a prezentat dlui N. Fleva, ministru, un interesant raport cu privire la bogăția petroliferă a Țării. Dr. Alimăneșteanu prețuește suprafața terenurilor isvoritoare de petrol la cel puțin 10.000 hectare; ear' după sfîrșiturile ajunse pînă acum, un hectar dă anual 1.500 vagoane de petrol, adecă în total 30,000.000. Socotind vagonul cu 150 lei, ajungem pe an la colosală cifră: 7 miliarde 500 milioane de lei.

Mare bogăție așteaptă România dela o înțeleaptă exploatare a terenurilor de petrol, bogăție care întrece cu mult bogăția din roadele câmpilor! De aceea se recomandă

cu stăruință guvernului român să lucreze cu inimă, patriotism și ca bun gospodar la păstrarea, îngrijirea și mărirea veniturilor acestora naturale ale țerii, și să se ajunge la mult.

Banca Angliei și-a scăzut scontul dela 3 $\frac{1}{2}$ la 3%.

Apel. Cu valorosul sprigin al P. O. D. protopresb. I. Petric al Brașovului, încă anul trecut s'au luat pașii de lipsă pentru repararea bisericii gr.-or. din Ferede (Füred-Gyógy).

Pentru a câștiga fondul de lipsă pentru o reparare temeinică, ba o zidire de nou a bisericii, care azi e veche, de bărne, mică și întunecoasă, nemai potrivită cu timpul și cu locul (Feredeul e comună pe care o cercetează an de an mulți streini pentru băile minerale de aci și bisericuța veche ne prezentează foarte slab în ochii acestor streini), s'a hotărât ca ăstan Duminecă în 25 Iunie vechiu (8 Iul. n.) să se aranjeze la locul de scaldă un *Concert* pe binefacere, a cărui venit să servească la înmulțirea venitelor săracei comune parohiale în scopul înnoirii bisericii sale.

Fac dreptaceea apel la frații preoți și cărturari și inteligenți, deaproape și de departe, să binevoiască a ne da spriginul lor, participând la Concertul plănuț, sau trimițând binevoitoare suprasolviri, care se vor cuita publice.

Concertul va fi o plăcută ocazie de distracție: va cânta frumoase piese populare cunoscuta și laudată *Reuniune română de cântări din Orăștie* sub conducerea dlui dirigent *Ioan Branga*. Vor fi și declamații frumoase. Programul se va publica la timp.

Scopul e nobil, comuna parohială în numele căreia fac apelul, e slabă și săracă, abia 45—50 familii, spriginul public e foarte necesar.

Ferede, 9/21 Iunie 1900.

Pentru comitetul parohial
Dănilă Pop, paroch.

Domni preoți din fostul tract gr.-or. al Geogiului II. sunt poștiți a participa cu toții pe ziua de 25 Iunie v. (8 Iunie n.) la o conferență ce va avea loc la scâlzile dela Ferede, în o afacere arzătoare care li privește direct și de-apropel

Un preot.

O mașină de cusut pentru păpucari, în stare bună, se poate cumpăra numai decât în Orăștie. Doritorii să se adreseze administrației foii, care le va da adresa.

Programul

examenelor de vară dela școala capit. gr.-or. română din Orăștie în anul școl. 1899/1900.

Sâmbdă în 17 Iunie v.:

Dela 8—10 ore a. m. clasa începătorilor, inv. de clasă *Maria Ra-colța*.

• 3—5 p. m. clasa a II-a, inv. de clasă *Ilie Hociotă*.

Duminecă în 18 Iunie v.:

Dela 10—12 ore a. m. clasa a III-a, inv. de clasă *Ioan Branga*.

• 12—12 $\frac{1}{2}$ p. m. gimnastică cu elevii cei mai mari sub conducerea inv. *Ilie Hociotă*.

• 3—5 > > > clasa a IV-a, inv. de clasă *Const. Baicu*, dir.
• 5—6 > > > Cântări corale conduse de inv. *Ioan Branga*, declamări cu elevi și eleve din diferite clase, cetirea clasificățiunilor, împărțirea premiilor și încheerea anului școlar.

Punctele programului de Duminecă, puse pe ora 5—6 p. m. se vor ținea în biserică.

NB. Lucrurile de mână ale copilelor vor fi expuse spre vedere publică în una din salele de învățământ ale școalei.

Direcțiunea.

Pretul bucatelor.

Piața din Alba-Iulia.

— la 18 Iunie 1900 —

Grâu frumos ferd. de 20 l. cu . . .	1.15 cr.
Săcara ferdela cu	—85 cr.
Orz ferdela cu	— cr.
Ovės ferdela cu	—45 cr.
Cucuruz ferdela cu	—90 cr.
Fasolea ferdela cu	1— cr.
Cartofi (grumpene) ferdela cu . . .	—60 cr.
Vin nou feria cu	— cr.
Mere ferdela cu	— cr.
Nuci ferdela cu	— cr.
Carne de vită 1 klgr. cu	—40 cr.
• porc 1 » cu	—52 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	—50 cr.
• svântată 1 » cu	—75 cr.
Brânză nouă 1 kl. cu	—40 cr.
• în burduf cu	— cr.
Ouă 6 cu	—10 cr.
Pui de găină, pârchea cu	40—55 cr.

FELURITE POVEȚE

Castraveți amari.

Se știe ce neplăcere fac castraveții amari. Care să fie pricina amărăciunii? Sunt multe păreri: ba pământul, ba sēmēnța, ba căldura prea mare, ba umezala etc. In »Haus, Hof, Garten« cetim că pricina e de căutat în *ingreșaminte, felul pământului și climă*.

Castravetele cere pământ cald, afănat și loc la soare. Receala și umezala climatei, precum și pământul prea vârtos, dau loc la mulți castraveți amari. Ingrășatul cu gunoiu proaspăt de cal, sporește de asemenea numărul celor amari.

Dacă nu voim să avem această neplăcere, trebuie să ne ferim de toate aceste împrejurări.

FELURIMI

Un oaspe de băi, cum mai rar. Intr'un oraș german s'a întâmplat de curând că la locul de scaldă fiind cald tare, se adunase lume multă, îndeosebi multe femei. Se desbrăcără toate și haid să se pogoare în marele lac. Deo-odată însă tot vȳduhul să clătina de țipetele speriatelor femei: iacă înaintea lor în lac un urs voinic, bălăcărindu-se, răcorindu-se și el coala ca ori-ce oaspe ce și-a plătit biletul și se simte bine în valuri.

In apropierea scâldei adevă era o menagerie și ursul își rupsese lanțul și se duse să se scalde. In curând au sosit și păzitorii menageriei cu lanț mai tare, prinseră animalul

cu porniri prea domnești și îl duseră de nou în cușca lui de rob.

O batjocură cum mai rar, a făcut oarecine unui biet pui de jidan din orașul Bobora în Galiția. Pe când durmea adevă, i-a tăiat perciunii dela urechi. Dimineață jidanașu tinăr de 22 ani și incredințat cu o fiică a lui Israel, vȳzându-se lipsit de mândra podoabă a urechilor sale, atăta s'a nȳcăjit și așa frichi l'a cuprins, că mireasa nu-l'va mai plăcea, că — s'a spânzurat!

Poftește prea mult. Căpitanul: In asemenea stare nu aveai lipsă sēmē areți calul: nici picioarele lui nu le-ai spălat!

Țig: Cum Don căpitan! Eu nu spălat la mine picioarele, decum să spăl picioare la cal!!!

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Miha**.

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Miha**
Danil David și Constantin Baicu.

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons.: **IOAN MOȚA**

Nr. 53 ex 1900

2—2

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericască ortodoxă română *Zlagna*, din protopopiatul Abrudului, dă spre zidire un *edificiu de școală, constător din două (2) sale de învățământ deplin corȳspunzătoare, din piatră și cărămidă*, și anume pe calea licitațiunii publice minuendă, ce se va ținea *Duminecă la 18 Iunie st. v. (2 Iulie st. n. 1900) la 3 ore p. m. în școala gr.-or. din Zlagna.*

Pretul strigării este 6200 cor. (3100 fl.) dela care licitanții au să depună un vadiu de 5%.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune se pot observa la oficiul parohial din *Zlagna* până la începerea licitațiunii.

Din autorizarea comitetului parohial ortodox român din *Zlagna*.

Zlagna, la 14 Iunie n. 1900.

Emmanuel Beșu,
paroch, președ. comiti.

Subscrisul caută spre aplicare imediată

Un adjunct

versat în agendele notariale pe lângă salariu lunar de 70 coroane.

In ofertele scrise cu mâna proprie să se indice etatea și ocupațiunea prezentă.

Hunedoara, 19 Iunie 1900.

Teofil Tulea,

notar cerc.

Moartea cloșanilor!

(Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloșani și șoareci.

Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă.

Se capătă în pachete cu câte **30 or.** la farmacia: **N. Vlad din Orăștie.** (66) 3-5

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000.

(32) Depuneri: cor. 1.750.000. 12—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 80/0;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 1/2, ear' dela corporațiuni culturale cu 60/0;	5) arândează și exarândează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva verbal în biroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Direcțiunea.

Scânduri

și
lemne de zidiri!

Cel mai bogat deposit de **scânduri**, precum și de **lemne de tot felul trebuincioase la zidiri**, cum sunt grinzi, tâlpi, căpriori etc. este în Orăștie, și Deva depositul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea ce mai bună, imbiu onorațiilor cumpărători material bun, *cu cele mai ieftine prețuri posibile!*

Cu toată stima

Ignatz Kotzander
în Deva și Orăștie.

(65) 4-10

➔ In Orăștie pe drumul țerii la intrarea în oraș dinspre stație! ➔

Arverési hirdetményi kivonat.

A hátszegi kir. jbiróság mint tkvi hatóság Vlad Petru-lui Nandra Dr. Suciu Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtónak Ianku Dumitru felső-száláspataki lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közírré teszi, hogy végrehajtónak 20 frt 05 kr. tőke ennek 1897. évi május hó 14 napjától járó 5% kamatai 15 frt 20 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 7 frt 70 kr. és a még felmerülendő költségek iránti követelésének kielégítése végett Ianku Dumitru végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. járásbiróság területéhez tartozó Felső-Száláspatak köz.égi 374 sztkjvben A † 2—7, 10—12 rsz. alatt Iank Dumitru kinek neje Vlad Tréza nevéen álló egész ingatlanokat rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 479 frt tevő kikiáltási árban az 1900. évi július hó 31 napján d. e. 10 órakor a felső-száláspataki község előljárósága házánál magtartandó nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénztől az ingatlanok kikiáltási árának 10%—át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a más felerészét pedig ugyan azon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint birói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Hátszegen, 1900. április hó 20—án.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Fehér,
kir. albiró.

„Minerva“

Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele: ☞

Opuri, Broșuri și Placate ☞ ☞ ☞ ☞

Bilete de logodnă și cununie ☞ ☞ ☞ ☞

Carte și epistole ☞

☆ Circulare ☆ & pre-curenturi

Note, Bilete de vizită ☞ ☞ după plac și ☞ ☞ cerere ☞ ☞ ☞ ☞

Registre și imprimare Anunțuri, ☞ ☞ ☞ ☞

Compturi și Adrese. Bilanțuri etc. etc. ☞

Acastă tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comande prompt și cu cea mai mare acurateță!

Comande din afară se efectuesc repede!